

بسمه تعالی				مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه	
امتحانات ارتقایی - شهریور ۱۳۹۲				معاونت آموزش	
پاسخنامه مدارس شهرستانها				اداره ارزشیابی و امتحانات	
				کمیسیون طرح سؤال	
پایه :	۸	موضوع :	عقاید	نام کتاب: مفاخرات فی الالهیات، از نبوت عامه تا آخر کتاب	
تاریخ :	۹۲/۰۶/۰۴	ساعت :	۱۸	لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)	

تستی

۱. مصنف، چه قیدی را بر تعریف مشهور از «معجزه» می‌افزاید؟ د ۲۵۹
 - أ. امر خارق العاده ☐
 - ب. مقرون بالتحدي ☐
 - ج. مع عدم المعارضة ☐
 - د. مع دعوى النبوة ☒
۲. آیه شریفه «أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ» (ملک/۱۴) ناظر به کدام معناست؟ ب ۲۴۸
 - أ. اتصاف خداوند به صفات فعلیه ☐
 - ب. شناخت کامل خداوند از انسان ☒
 - ج. دلیل دوم مثبتین بر لزوم بعثت انبیاء ☐
 - د. لطف خداوند به مخلوقات به مقتضای علم اوست ☐
۳. بر اساس آیه شریفه «وَحَرَّامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلُكُنَّاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ» (انبیاء/۹۵) رجعت چه کسانی منتفی است؟ ب ۴۲۹
 - أ. افرادی که عمل صالح خود را نابود کرده باشند ☐
 - ب. ظالمینی که در دنیا جزاء خود را دیده و نابود شده‌اند ☒
 - ج. کسانی که در دنیا مصیبت دیده‌اند ☐
 - د. گروهی که دیگران را در دنیا به هلاکت رسانده‌اند ☐
۴. از نظر معتزله، چه کسانی مُخلَّد در نار نیستند؟ ب ۴۷۳
 - أ. مرتکبین گناه کبیره مطلقاً ☐
 - ب. مرتکبین صغایر بدون توبه ☒
 - ج. مرتکبین گناه کبیره بدون توبه ☐
 - د. مشرکین و منافقین ☐

تشریحی

۱. با توجه به فرمایش امام رضا (علیه السلام) «لم یکن بدّ من رسول بینہ و بینہم معصوم یؤدّی إلیہم أمرہ ونہیہ وأدبہ ویقفہم علی ما یكون به من إحراز منافعہم ودفع مضارّہم؛ إذ لم یکن فی خلقہم ما یعرفون به ما یحتاجون إلیہ» لزوم بعثت انبیاء را توضیح دهید. ۲۵۲ ع ۱۵۲

(این کلام اشاره به یکی از براهین لزوم بعثت انبیا دارد به این بیان که) هدایت تکوینی و عقل انسان در رسیدن او به سعادت ابدی کافی نیست بلکه انسان نیازمند واسطه معصومی است که اوامر و نواهی خداوند را به او برساند و آن واسطه همان انبیا هستند.
۲. چگونه عصمت با اختیار قابل جمع است؟ توضیح دهید. ۲۸۸

معصوم قدرت بر ارتکاب معاصی را دارد لکن چون عالم و آگاه به آثار معاصی است و توجه به عظمت خداوند دارد از روی اختیار خود گناه نمی‌کند یا مرتکب گناه نمی‌شود.
۳. دیدگاه صرفه را نقل و نقد کنید. ۳۱۳

دیدگاه صرفه می‌گوید: خداوند در قرآن تحدّی می‌فرماید به اینکه اگر می‌توانید مثل قرآن را بیاورید. مراد، اتیان از حیث فصاحت و بلاغت و ... نیست بلکه عجز انسانها از اتیان، به این جهت است که خداوند مانع می‌شود از این که کسی مثل و مانند قرآن را بیاورد.

نقد: با توجه به آیات تحدّی معلوم می‌شود که خود قرآن (ذاتاً) متعالی و معجزه است نه به جهت صرافت بلکه حقیقتاً و واقعاً کسی نمی‌تواند مانند قرآن را بیاورد.

۴. چگونه جامعیت در تشریع، دلیل اعجاز قرآن است؟ توضیح دهید. ۳۲۵

تشریع قرآنی شامل تمام جهات حیات بشر است که نیازهای انسان را در تمام زمینه های اعتقادی اخلاقی - سیاسی - اقتصادی و ... برطرف می نماید. و وجود چنین قوانین و تشریعاتی در قرآن در تمامی جوانب، برای همه جوامع بشری، فوق طاقت بشر است و از این جهت، معجزه بزرگی است.

۵. چگونه با آیه ولایت، بر مسئله نصب امام استدلال می شود؟ توضیح دهید. ۳۷۶

اولاً شأن نزول آیه در مورد حضرت علی (علیه السلام) است و ثانیاً مستفاد از آیه این است که اولیاء سه تا هستند: خداوند - پیامبر - مؤمنینی که در آیه موصوف به سه صفت شده اند: اقامه نماز - ایتاء زکات - در حالت رکوع. بر اساس آیه «ولی» محقق نمی شود مگر اینکه «ولی» معنا شود به کسی که زعیم و بزرگ است و در شؤون دیگران می تواند تصرف کند، زیرا «ولی» به این معناست که محتاج دلیل خاصی است. نه این که به معنای محبت و نصرت باشد، چون محبت و نصرت از فروع ایمان است.

۶. براهین اثبات معاد را بیان نموده و یک مورد را شرح دهید. ۴۰۴

۱. حفظ و صیانت خلقت از عبث. ۲. معاد محل تجلی وفا به وعده الهی است. ۳. معاد مقتضی عدل الهی است؛ زیرا بندگان یا مطیع هستند یا عاصی، پس یکسان قرار دادن آنها خلاف عدالت است. عقل به جدایی آنها از جهت ثواب و عقاب حکم می کند و چون همه در دنیا به ثواب و عقاب خود نمی رسند، پس وجود عالم دیگر واجب است.

۷. صورت اول شبهه آکل و مأكول را بیان کرده، پاسخ آن را بنویسید. ۴۱۹

گفته اند اگر انسانی کافر مؤمنی را به قتل رسانیده، گوشت بدن او را بخورد بدیهی است که جزئی از بدن او از گوشت بدن مؤمن روئیده و تولید می شود و نظر به این که کافر در آخرت عذاب می شود، لازم می آید که مؤمن نیز مورد اصابت عذاب واقع شود و این ظلم بر او است (یا مثلاً وقتی اعضای بدن مؤمنی را به کافر پیوند می زنند).

جواب: آن قسمتی از وجود انسان که عذاب را حس می کند (به عبارت دیگر مُدَرِکِ آلام و لذائذ) روح است و بدن و جسم وسیله ادراک است بنا بر این جزء بدن کافر شدن بدن مؤمن، ملازمه ای با تعذیب مؤمن ندارد.

* رَبَّنَا اٰثْنَيْنِ وَاٰثْنَيْنِ فَاعْرِضْ عَلَيْنَا فَاِنَّنَا فَاِهْلٌ اِلٰی خُرُوجٍ مِّنْ سَبِيلٍ. (غافر/۱۱)

۸. چگونه آیه شریفه بر حیات برزخی دلالت دارد؟ ۴۳۲-۴۳۱

در آیه، دو حیات و دو مرگ تا روز قیامت ثابت شده است: مرگ اول، از دنیا رفتن است و حیات اول، حیات در برزخ است؛ مرگ دوم، مردن هنگام نفخ صور اول است و حیات دوم، حیات هنگام صور دوم است.

۹. ا. معنای لغوی و اصطلاحی شفاعت را بیان کنید. ب. برای آن دلیلی قرآنی بیاورید. ۴۵۳

ب. در لغت به معنای نزدیکی دو شیء است. در اصطلاح متکلمین شمول و ایصال رحمت و مغفرت خداوند به بندگان از طریق اولیاء و برگزیدگانش می باشد. وزان شفاعت در سبب بودن برای افاضه رحمت خدا، وزان دعا در آن است. ب. خداوند در قرآن می فرماید: «فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ السَّافِعِينَ» (مدثر/۴۸) و آیات دیگر.